

Παρουσίαση της εκκλησιαστικής μουσικής στη σχολική τάξη

Πολιτισμός / Βυζαντινή Μουσική

Νίκος Ματθαίου, Θεολόγος - Μουσικολόγος

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1Y5tbgo>]

Για την προσέγγιση της Εκκλησιαστικής Μουσικής και την παρουσίασή της μέσα στην τάξη θα λάβουμε υπόψη τέσσερις παραμέτρους.

A. Την μικρή και με ελάχιστα μουσικά παραδείγματα<link> στα βιβλία των θρησκευτικών στα Γυμνάσια και Λύκεια.

B. Την δομή και χρόνο διδασκαλίας της στα Μουσικά Σχολεία

Γ. Τις προσπάθειες της Εκκλησίας, Φορέων και Μουσικών Ιδρυμάτων για την συστηματική διδασκαλία της.

Δ. Την βοήθεια της Τεχνολογίας-Πληροφορικής και Μουσικών Εγχειριδίων για μία ουσιαστική αναβάθμιση της σχέσης της Ιεράς αυτής Τέχνης με τους διδάσκοντες όσο και τους διδασκόμενους.

Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι,

Α. Είναι γεγονός ότι, στα βιβλία θρησκευτικών και μουσικής του Γυμνασίου, Λυκείου η αναφορά για την Βυζ.Μουσική είναι μικρή. Ακόμα και στις μέρες μας που εντάχθηκε το μάθημα της Μουσικής και στην Α΄θμια Εκπαίδευση η Βυζαντινή Μουσική ελάχιστα έως καθόλου διδάσκεται. Κι αυτό γιατί οι κατευθυντήριες γραμμές είναι να διδάσκεται η μουσική με την χρήση του μεταλλόφωνου και με τα πολύ ορθά μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα Orff και Kodaly.Γιατί όμως να μην έμπαινε και η διδασκαλία της Βυζαντινής Μουσικής μας στα παιδιά μας αφού και μέθοδοι υπάρχουν π.χ. Σίμωνος Καρά.

Β. Και επειδή βρισκόμαστε στο Μουσικό Σχολείο Πτολεμαΐδας πρέπει να τονίσω ότι με την θέσπιση των Μουσικών σχολείων από το 1990 και μετά ,η διδασκαλία της Βυζαντινής Μουσικής ως Υποχρεωτικού μαθήματος με την αρωγή του Ταμπουρά για την πρακτική κατανόησή της βρίσκει την ιδανική εφαρμογή και καταξίωσή της. Στο Γυμνάσιο 2-3 ώρες εβδομαδιαίως, με μουσικά σύνολα και Χορωδία Βυζαντινής Μουσικής όσο και παραδοσιακών οργάνων. Όμως και στα σχολεία αυτά τα προβλήματα περισσεύουν όπως η έλλειψη μονίμων καθηγητών η συστηματοποίηση και κατοχύρωση με τίτλους σπουδών στην εξαετή διδασκαλία

της. Αξίζει όμως να αναφερθεί ότι κανένα δημόσιο σχολείο δεν πρόβαλλε την Βυζ.μουσική όσο το μουσικό σχολείο, τόσο στο αναλυτικό του πρόγραμμα όσο και με την εφαρμογή της θεωρίας και της πράξης της .

Γ.Η Τρίτη μου αναφορά στη διδακτική πράξη αφορά το μεγάλο έργο των Μητροπόλεων, Φορέων και Ιδιωτών που συμβάλουν σημαντικά στην διδασκαλία της και καλύτερη προσέγγισή τους ,ειδικά στους νέους. Ήδη λειτουργούν στην Ελλάδα 45 αναγνωρισμένες σχολές Βυζαντινής Μουσικής από το ΥΠΠΟ που ανήκουν σε Ιερές Μητροπόλεις, Ωδεία και Συλλόγους. Δεν λείπουν οι οργανωμένες Χορωδίες Ψαλτών, να αναφέρουμε ενδεικτικά την «Ελληνική Βυζ.Χορωδία»με εμφανίσεις και συμμετοχές σε λατρευτικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις ανά τον κόσμο και άλλες όπως των «Μαϊστόρων της Βυζ. Μουσικής», «Ιωάν.Κουκουζέλη», «Ιωάν.Δαμασκηνού», τις χορωδίες Πρωτοψαλτών όπως Θεόδωρου Βασιλικού, Χαρίλαου Ταλιαδώρου, Ιωάν.Κακουλίδη, Αθ. Καραμάνη και άλλες. Αξίζει να τονίσουμε ότι τόσο στις Θεολογικές σχολές όσο και στις Μουσικολογίες Αθηνών-Θες/νίκης,Ιόνιο Κέρκυρα, διδάσκεται με πανεπιστημιακό κύρος η Βυζ.Μουσική. Ξένοι και Έλληνες ερευνητές επιτελούν στις μέρες μας σε συνεργασία με Ινστιτούτα της Βυζ. Μουσικής στο Εξωτερικό σημαντικές διατριβές.

Αξίζει όμως να αναφερθούμε και στην μεγάλη προσφορά και των μοναστηριών που αναλαμβάνουν την έκδοση έργων βυζ. μουσικής όσο και την διάδοσή της, με cd,βίντεο. Αναφέρουμε ως παράδειγμα τις αξιόλογες μουσικές εκδόσεις της Ι.Μεγ.Μονής Βατοπαιδίου αλλά και εκδοτικών φορέων όπως «Έσοπτρον» «Μυγδονία»κ.ά

Είναι αξιοσημείωτο επίσης στις μέρες μας που άνθησε η ψαλτική από γυναίκες. Ο θεσμός των «διακονισσών» κατά την μεταποστολική εποχή αποτελεί σήμερα πεδίο συζητήσεων για εφαρμογή του, και μία πτυχή του είναι και ο παράγοντας των ψαλτριών στο ιερό ψαλτήριο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα προς μίμηση η Κα Νεκταρία Καραντζή που δίνει υπέροχα ρεσιτάλ Βυζ.Μουσικής αλλά και άλλων γυναικών που ολοκληρώνουν τις σπουδές τους και βοηθούν και στην τέλεση των ακολουθιών.

Δ. Ένα στοιχείο που πρέπει να προσθέσουμε στην έρευνά μας είναι ότι στις μέρες μας αναβαθμίστηκαν οι βυζαντ.σπουδές, πολλαπλασιάστηκαν οι πτυχιούχοι ψάλτες, δημιουργήθηκαν πρότυπες βιβλιοθήκες αρχαιικού υλικού σε μοναστήρια και μητροπόλεις, κυκλοφορούν πληθώρα cd και μουσικά αφιερώματα καθώς και εκδόσεις μεθόδων και συλλογών Βυζ.μουσικής.

Στην ανάπτυξη και διάδοση της Βυζ.Μουσικής συμβάλει καταλυτικά η τεχνολογία ήχου και εικόνας, το διαδίκτυο όσο και η καλή σχέση των ψαλτών με τα μέσα ήχου

και επικοινωνίας. Δεν λείπουν και οι καλλίφωνοι τραγουδιστές-στριες που επιμορφώνονται, εμβαθύνουν και ασκούνται στην Βυζ. Μουσική. Χαρακτηριστικά τα ονόματα των :Γιώργου Νταλάρα, Μανώλη Μητσιά, Γλυκερίας, Αρετής Κετιμέ, Πέτρου Γαϊτάνου, Νίκου Ξυλούρη κ.ά

Η αξιοποίηση αυτών του μεγάλων πνευματικών θησαυρών (Βυζ.Μουσικής κ Υμνολογίας)της παιδείας και του Ελληνισμού είναι αυτονόητα επιτακτική. Γλώσσα, ήθος και αισθητική της Ρωμιοσύνης ντύνονται με το βυζαντινό τροπάρι και το δημοτικό τραγούδι για να γίνουν έκφραση κάλλους και αυτοσυνειδησίας της Παράδοσής μας.

(Πηγή:<http://e-theologia.blogspot.gr/>)

<http://bitly.com/1Wtpwtl>